

EUROPOS
KOMISIJA

Bruselis, 2022 02 08
COM(2022) 47 final

2022/0033 (NLE)

Pasiūlymas

TARYBOS REGLAMENTAS

**kuriuo keičiamos Reglamento (ES) 2021/2085, kuriuo pagal programą „Europos
horizontas“ steigiamos bendrosios įmonės, nuostatos, susijusios su Lustų bendrąja
įmone**

(Tekstas svarbus EEE)

AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS

1. PASIŪLYMO APLINKYBĖS

• Pasiūlymo pagrindimas ir tikslai

Šis aiškinamasis memorandumas pridedamas prie pasiūlymo dėl **Tarybos reglamento, kuriuo iš dalies keičiamas Tarybos reglamentas (ES) 2021/2085, kuriuo pagal programą „Europos horizontas“ steigiamos bendrosios įmonės.**

Šiuo pasiūlymu papildomas pasiūlymas dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo nustatoma Europos puslaidininkių ekosistemos stiprinimo priemonių sistema (Lustų aktas)¹, įgyvendinant daugumą veiksmų, numatytų pagal Europos lustų iniciatyvą, nustatytą pagal pasiūlymą dėl Lustų akto.

Pasiūlymu dėl Lustų akto įgyvendinamas Pirmininkės U. von der Leyen, kuri 2021 m. pranešime apie Sąjungos padėtį paskelbė, kad siekiama kartu sukurti moderniausią Europos lustų ekosistemą, įskaitant gamybą, politinis įsipareigojimas². Pasiūlymo dėl Lustų akto pagrindinė strateginė vizija, kaip stiprinti Europos puslaidininkių ekosistemą, paaiškinta prie jo pridedamame komunikate³.

Siekiant įgyvendinti šią viziją, Europos lustų strategija grindžiama penkiais strateginiais tikslais:

- Europa turėtų stiprinti savo lyderystę mokslinių tyrimų ir technologijų srityje;
- Europa turėtų kurti ir stiprinti savo pajėgumus diegti inovacijas kuriant, gaminant ir integruojant į korpusą pažangius lustus ir paversti juos komerciniais gaminiais;
- Europa turėtų sukurti tinkamą sistemą, kad iki 2030 m. iš esmės padidintų savo gamybos pajėgumus;
- Europa turėtų spręsti didelio įgūdžių trūkumo problemą, pritraukti naujų talentų ir remti kvalifikuotos darbo jėgos atsiradimą;
- Europa turėtų nuodugniai išmanyti pasaulines puslaidininkių tiekimo grandines.

Pasiūlymu dėl Lustų akto siekiama strateginio tikslo – padidinti Europos puslaidininkių ekosistemos atsparumą ir jos pasaulinės rinkos dalį. Juo taip pat siekiama palengvinti ankstyvą naujų lustų diegimą Europos pramonėje ir padidinti jos konkurencingumą. Tam ji turi pritraukti investicijų į novatoriškus gamybos įrenginius, turėti kvalifikuotą darbo jėgą, taip pat gebėti projektuoti ir gaminti pažangiausius lustus, turėsiančius įtakos ateities rinkoms, plėtoti pajėgumus ir turėti galimybę išbandyti naujoviškus lustų projektus ir kurti jų prototipus naudojant bandomąsias linijas, glaudžiai bendradarbiaujant su vertikaliais pramonės sektoriais. Šie veiksmai yra būtini, tačiau nepakankami, nebent Europa turėtų analitinių pajėgumų padidinti vertės grandinės skaidrumą ir gebėtų pasinaudoti didesniais pajėgumais, kurie krizės atveju galėtų pasitarnauti bendram bendrosios rinkos interesui. Tikslas nėra tapti nepriklausomais, nes tai – nepasiekiamo. Sąjunga turi stiprinti savo stipriąsias puses ir bendradarbiauti su trečiosiomis šalimis tiekimo grandinėje, kurioje tarpusavio priklausomybė išliks stipri.

¹ COM(2022) 46, 2022 02 08.

² 2021 m. pranešimas apie Sąjungos padėtį.
https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/soteu_2021_address_en_0.pdf.

³ COM(2022) 45, 2022 02 08.

Kalbant apie šių tikslų įgyvendinimą, vienas iš siūlomo Lustų akto tikslų – sukurti **Europos lustų iniciatyvą** (toliau – Inicatyva), kuria būtų remiamas didelio masto pajėgumų stiprinimas investuojant į Sąjungoje sukurtą tarpvalstybinę ir atvirai prieinamą mokslinių tyrimų, plėtros ir inovacijų infrastruktūrą, kad būtų sudarytos sąlygos plėtoti pažangiausias ir naujos kartos puslaidininkų technologijas, kurios padės sustiprinti ES pažangiojo projektavimo, sistemų integravimo ir lustų gamybos pajėgumus, be kita ko, daug dėmesio skiriant startuoliams ir veiklą plečiančioms įmonėms.

Visų pirma pagal Inicatyvą bus sukurta virtuali Europos projektavimo pajėgumų didinimo platforma, prieinama atviromis, nediskriminacinėmis ir skaidriomis sąlygomis. Šia platforma bus skatinamas plataus masto naudotojų bendruomenių bendradarbiavimas su projektavimo bendruomenėmis, intelektinės nuosavybės (IN) ir priemonių tiekėjais, projektuotojais bei mokslinių tyrimų ir technologijų organizacijomis ir bus integruojama esama ir nauja projektavimo infrastruktūra su išplėstomis bibliotekomis ir EDA⁴ priemonėmis.

Pagal Inicatyvą bus remiamos bandomosios linijos, kuriomis trečiosioms šalims suteikiama galimybė atviromis, skaidriomis ir nediskriminacinėmis sąlygomis išbandyti, patvirtinti ir toliau tobulinti savo gaminių projektus. Kuriant naujas bandomąsias linijas bus pasirengta naujos kartos gamybos pajėgumams ir jų patvirtinimui.

Be to, įgyvendinant Inicatyvą bus sukurti kvantinių lustų pažangieji technologiniai ir inžineriniai pajėgumai, pvz., kvantinių lustų projektavimo bibliotekos, bandomosios linijos ir bandymų bei eksperimentavimo įrenginiai.

Inicatyva bus remiamas kompetencijos centrų tinklas visoje Europoje, teiksiantis ekspertines žinias suinteresuotosioms šalims, įskaitant galutinių naudotojų mažąsias ir vidutines įmones (MVI), startuolius ir vertikaliuosius sektorius, bei pagerinsiantis jų įgūdžius. Kompetencijos centrai sudarys palankesnes sąlygas užtikrinti atvirą, skaidrią ir nediskriminacinę prieigą prie projektavimo infrastruktūros ir bandomųjų linijų bei veiksmingą naudojimąsi jomis. Jie taps inovacijų ir naujų aukštos kvalifikacijos talentų traukos centrais, be kita ko, perkvalifikuodami darbuotojus ir keldami jų kvalifikaciją.

Veiksmai pagal Inicatyvą visų pirma bus įgyvendinami per Lustų bendrąją įmonę, t. y. iš dalies pakeistą ir pervadintą dabartinę Bazinių skaitmeninių technologijų bendrąją įmonę⁵. Šiuo metu ši bendroji įmonė teikia didelę paramą pramonės skatinamiems moksliniams tyrimams, technologinei plėtrai ir inovacijoms elektroninių komponentų ir sistemų bei susijusių programinės įrangos ir sistemų technologijų srityse. Ši veikla taps iniciatyvos dalimi.

Šiuo pasiūlymu siekiama iš dalies pakeisti Tarybos reglamento, kuriuo iš dalies keičiamas Tarybos reglamentas (ES) 2021/2085, kuriuo pagal programą „Europos horizontas“ steigiamos bendrosios įmonės, siekiant aprūpinti Bazinių skaitmeninių technologijų bendrąją įmonę priemonėmis naujoms su iniciatyva susijusioms užduotims vykdyti, teisinės nuostatas. Šiame pasiūlyme Bazinių skaitmeninių technologijų bendroji įmonė taip pat pervadinama Lustų bendrąja įmone.

⁴ Elektroninių įtaisų projektavimo automatizavimo priemonės, t. y. programinės įrangos priemonės integriniams grandynams projektuoti.

⁵ 2021 m. lapkričio 19 d. Tarybos reglamentas (ES) 2021/2085, kuriuo pagal programą „Europos horizontas“ steigiamos bendrosios įmonės ir panaikinami reglamentai (EB) Nr. 219/2007, (ES) Nr. 557/2014, (ES) Nr. 558/2014, (ES) Nr. 559/2014, (ES) Nr. 560/2014, (ES) Nr. 561/2014 bei (ES) Nr. 642/2014, OL L 427, 2021 11 30, p. 17.

- **Suderinamumas su toje pačioje politikos srityje galiojančiomis nuostatomis**

Lustų BĮ sutelks Sąjungos išteklius, be kita ko, pagal programą „Europos horizontas“ ir Skaitmeninės Europos programą, valstybių narių ir trečiųjų valstybių, susijusių su esamomis Sąjungos programomis, taip pat privačiojo sektoriaus išteklius.

Pasiūlyme apibrėžiami pagal Europos lustų iniciatyvą vykdomi veiksmai, įgyvendinami tarpininkaujant Lustų bendrajai įmonei. Pasiūlymu papildoma Skaitmeninės Europos programa⁶, kuria remiamas skaitmeninių pajėgumų stiprinimas pagrindinėse skaitmeninėse srityse, kuriose puslaidininkių technologijos padeda didinti našumą, visų pirma našiosios kompiuterijos, dirbtinio intelekto ir kibernetinio saugumo srityse, taip pat įgūdžių ugdymas ir skaitmeninių inovacijų centrų steigimas. Pasiūlymu remiamas pajėgumų stiprinimas siekiant didinti pažangius mokslinių tyrimų, projektavimo, gamybos ir sistemų integravimo pajėgumus pažangiausių ir naujos kartos puslaidininkių technologijų srityje. Skaitmeninės Europos programa prisidedama prie Lustų BĮ veiklos, nustatant naują šeštąjį konkretų tikslą, kuriuo daugiausia dėmesio bus skiriama puslaidininkių technologijoms.

Lustų BĮ taip pat remiasi programa „Europos horizontas“⁷, pagal kurią puslaidininkių srityje teikiama parama akademiniais moksliniais tyrimams, technologinei plėtrai ir inovacijoms, ir ją papildo. Lustų BĮ daugiausia dėmesio skirs paramai investicijoms į Sąjungoje sukurtą tarpvalstybinę ir atvirai prieinamą mokslinių tyrimų, plėtros ir inovacijų infrastruktūrą, kad visoje Europoje būtų galima plėtoti puslaidininkių technologijas. Naujos puslaidininkių technologijos, sukurtos vykdant mokslinių tyrimų ir inovacijų veiklą, remiamą pagal programą „Europos horizontas“, gali būti palaipsniui perimamos ir diegiamos vykdant pajėgumų stiprinimo veiklą, kurią remia Lustų BĮ. Be to, Lustų BĮ sukurti technologiniai pajėgumai bus prieinami mokslinių tyrimų ir inovacijų bendruomenei, be kita ko, vykdant veiksmus, remiamus pagal programą „Europos horizontas“.

- **Suderinamumas su kitomis Sąjungos politikos sritimis**

Siūlomos priemonės atitinka kai kurias pagrindines Sąjungos politikos sritis, pavyzdžiui, žaliąjį kursą⁸. Puslaidininkių technologijų, pvz., galios elektronikos ir apskritai skaitmeninių technologijų, taikymas yra galingas perėjimo prie darnesnio vystymosi veiksnys ir gali paskatinti kurti naujus produktus ir veiksmingesnius bei efektyvesnius darbo metodus, kurie padėtų siekti žaliojo kurso tikslų.

Puslaidininkių tiekimo sutrikimai ir priklausomybė nuo kitų regionų gali sulėtinti Europos sektorių, kurie naudojami skaitmeniniais sprendimais, perėjimą prie darnesnio vystymosi. Siekiant pašalinti šiuos sutrikimus ir priklausomybę, pasiūlymu stiprinama Europos technologijų ir inovacijų lyderystė puslaidininkių srityje.

Skaitmeninės technologijos palieka savo aplinkosauginį pėdsaką, įskaitant didelį energijos suvartojimą. Informacinių ir ryšių technologijų (IRT) sektoriui tenka 5–9 proc. viso pasaulyje

⁶ 2021 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/694, kuriuo nustatoma Skaitmeninės Europos programa ir panaikinamas Sprendimas (ES) 2015/2240, OL L 166, 2021 5 11, p. 1.

⁷ 2021 m. balandžio 28 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/695, kuriuo sukuriamas bendroji mokslinių tyrimų ir inovacijų programa „Europos horizontas“, nustatomos su ja susijusios dalyvavimo ir sklaidos taisyklės ir panaikinami reglamentai (ES) Nr. 1290/2013 ir (ES) Nr. 1291/2013, OL L 170, 2021 5 12, p. 1.

⁸ Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Europos vadovų Tarybai, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Europos žaliasis kursas“, COM(2019) 640, 2019 12 11.

suvartojamos elektros energijos kiekio ir daugiau kaip 2 proc. viso išmetamo teršalų kiekio⁹. Vien duomenų centrams 2018 m. ES teko 2,7 proc. elektros energijos paklausos, o iki 2030 m. šis skaičius pasieks 3,21 proc., jei plėtra bus tęsiama pagal dabartinę tendenciją¹⁰. Toks energijos suvartojimas turi būti sumažintas. Įgyvendinus pasiūlymą, visų pirma naudojantis juo remiamais projektavimo įrenginiais ir bandomosiomis linijomis, bus projektuojami, bandomi ir tvirtinami nauji mažos galios procesoriai. Procesoriai yra serverių, kurie valdo kompiuterinę apkrovą duomenų centruose, pagrindiniai komponentai. Didesniuose duomenų centruose yra milijonai tokių serverių, o procesorių energijos vartojimo gerinimas gali turėti didelės įtakos bendram duomenų centro energijos suvartojimui. Tokiais mažai energijos vartojančiais lustais taip pat prisidedama prie to, kad ES taptų lydere tvarių skaitmeninių technologijų srityje.

Pasiūlymu padedama siekti tikslų, nustatytų 55 % tikslo priemonių rinkinio, kuriuo daugiausia dėmesio skiriama ekologiškesnių transporto priemonių ir degalų naudojimo skatinimui technologiškai neutraliu būdu, dalyse¹¹. Naujų automobilių ir furgonų išmetamo CO₂ kiekio normų peržiūra siekiama toliau mažinti šių transporto priemonių išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį, nustatant aiškius ir realistiškus veiksmus siekiant netaršaus judumo. Netaršių transporto priemonių, pvz., elektra įkraunamų transporto priemonių, paklausa tarp vartotojų jau didėja¹². Vienoje elektra įkraunamoje transporto priemonėje puslaidininkių kiekis paprastai yra daugiau kaip du kartus didesnis nei automobilyje su vidaus degimo varikliu¹³. Pažangiojo integravimo į korpusą technologijos tampa vis svarbesnės siekiant patenkinti didėjančius elektrinių transporto priemonių galios ir energijos vartojimo efektyvumo reikalavimus. Iš to matyti, kad pasiūlymo tikslai atitinka 55 % tikslo priemonių rinkinio tikslus.

Didėjant skaitmenizacijai ir elektrifikacijai, efektyviai energiją vartojantys lustai taip pat prisideda prie kitų politikos sričių, įskaitant pramonės gamybos, transporto ir energetikos politiką, pvz., būsimo energetikos sektoriaus skaitmeninimo veiksmų plano¹⁴. Numatoma, kad puslaidininkių technologijų paklausa per dešimtmetį padvigubės. Vis daugiau lustų integruojama į robotus, gamybos mašinas, pramonę, energetiką ir žemės ūkį, taip pat į transporto priemones ir kitus prietaisus. Numatoma, kad galios elektronikos puslaidininkių paklausa didės dėl didėjančio atsinaujinančiųjų energijos išteklių naudojimo elektros sistemoje ir perėjimo prie elektromobilumo. Kadangi pasiūlymu siekiama pažangaus lustų ir kitų skaitmeninių technologijų naudojimo, taip pat kurti efektyviau energiją vartojančių lustus, jis atitinka keleto sektorių politiką ir juo prisidedama prie jos įgyvendinimo.

⁹ Pasiūlymas dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos dėl energijos vartojimo efektyvumo (nauja redakcija), COM(2021) 558, 2021 7 14.

¹⁰ <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/library/energy-efficient-cloud-computing-technologies-and-policies-eco-friendly-cloud-market>.

¹¹ Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „55 % tikslas – pasiekiamas. ES 2030 m. klimato tikslo įgyvendinimas siekiant neutralizuoti poveikį klimatui“, COM(2021) 550, 2021 7 14.

¹² Pavyzdžiui, elektrinių transporto priemonių dalis, palyginti su visomis parduotomis naujomis transporto priemonėmis, Europoje didėja ir tikimasi, kad 2021 m. ji sudarė 14 proc. <https://think.ing.com/articles/slow-start-for-electric-vehicles-in-the-us-but-times-are-changing>.

¹³ <https://www.idtechex.com/en/research-article/ev-power-electronics-driving-semiconductor-demand-in-a-chip-shortage/24820>.

¹⁴ https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/13141-Digitalising-the-energy-sector-EU-action-plan_en.

2. TEISINIS PAGRINDAS, SUBSIDIARUMO IR PROPORCINGUMO PRINCIPAI

• Teisinis pagrindas

Šiuo reglamentu bus iš dalies pakeistas 2021 m. lapkričio 19 d. Tarybos reglamentas (ES) 2021/2085, kuriuo pagal SESV 187 straipsnį sukurtos devynios institucionalizuotosios Europos partnerystės, pagal kurias ES gali steigti bendrąsias įmones ar bet kurią kitą struktūrą, būtiną siekiant veiksmingai vykdyti ES mokslinių tyrimų, technologinės plėtros ir demonstracinės veiklos programas. Todėl šis iš dalies keičiantis reglamentas taip pat bus grindžiamas SESV 187 straipsniu.

• Subsidiarumo principas (neišimtinės kompetencijos atveju)

Pagal SESV, moksliniai tyrimai yra ES ir valstybių narių bendros kompetencijos sritis. 4 straipsnio 3 dalyje nurodyta, kad mokslinių tyrimų, technologinės plėtros ir kosmoso srityse ES gali vykdyti konkrečią veiklą, įskaitant programų nustatymą ir įgyvendinimą, nedarydama įtakos valstybių narių laisvei vykdyti veiklą tose pačiose srityse.

Siūlomu reglamentu iš dalies keičiamos Tarybos reglamento (ES) 2021/2085 nuostatos, taikomos vienai iš devynių pagal jį įsteigtų bendrųjų įmonių – Bazinių skaitmeninių technologijų bendrajai įmonei, kuri šiuo reglamentu pervadinama į Lustų bendrąją įmonę. Lustų bendroji įmonė daugiausia dėmesio skiria sritims, kuriose dėl pastangų, kurių reikia, kad ES pasiektų savo ilgalaikius Sutarties tikslus ir įgyvendintų savo strateginius politikos prioritetus ir išipareigojimus, masto, spartos ir apimties veikiant ES lygmeniu sukuriama akivaizdi pridėtinė vertė. Siūloma iniciatyva taip pat turėtų būti papildoma ir sustiprinama nacionalinė ir subnacionalinė veikla toje pačioje srityje. Kiekviena Europos partnerystė, įskaitant Lustų bendrąją įmonę, grindžiama ilgalaikė strategine mokslinių tyrimų ir inovacijų darbotvarke ir yra tinkama sudėtingiems tarpvalstybiniais uždaviniais spręsti.

Visų pirma Lustų bendroji įmonė daugiausia dėmesio skiria:

- Europos mokslinių tyrimų ir inovacijų sistemos pagrindinių subjektų bendradarbiavimo ir keitimosi žiniomis stiprinimui, įskaitant tarpdisciplininį ir tarpsektorinį bendradarbiavimą ir geresnį vertės grandinių ir ekosistemų integravimą;
- Europos, nacionalinių ir (arba) regionų bei pramonės mokslinių tyrimų ir inovacijų strategijų, programų ir investicijų suderinimo ir integravimo sutartomis kryptimis užtikrinimui;
- kritinio investicijų į bendrus prioritetus masto pasiekimui ir privačių investicijų į mokslinius tyrimus ir inovacijas didinimui;
- pramonės srities rizikos ir neapibrėžtumo, susijusių su investicijomis į mokslinių tyrimų ir inovacijų veiklą bei naujas technologijas ir (arba) sprendimus, mažinimui dalijantis rizika ir užtikrinant investicijų nuspėjamumą.

Veiksmams nacionaliniu lygmeniu arba vien tik pramonės sektoriuje negalima pasiekti paramos moksliniams tyrimams ir inovacijoms masto, spartos ir aprėpties, kurių reikia, kad ES pasiektų savo ilgalaikius Sutarties tikslus, įgyvendintų strateginius politikos prioritetus (įskaitant Paryžiaus susitarime nustatytus klimato ir energetikos tikslus ir Europos žaliąjį kursą) ir padėtų išspręsti pasaulinius uždavinius bei įgyvendinti darnaus vystymosi tikslus (DVT).

- **Proporcingumo principas**

Proporcingumo principu grindžiamas visas požiūris, kuriuo vadovaujantis pateiktas šis pasiūlymas, kuriuo iš dalies keičiamas Tarybos reglamentas (ES) 2021/2085 dėl Lustų bendrosios įmonės. Atsižvelgiant į tai, kad daugiau dėmesio skiriama poreikiui racionalizuoti pagrindinius ES politikos prioritetus ir užtikrinti, kad jie turėtų išmatuojamą ir reikšmingą poveikį, Lustų bendroji įmonė įrodo savo pridėtinę vertę, visų pirma veiksmingai ir efektyviai siekdama tikslų, kurių neįmanoma veiksmingiau pasiekti paprastesnėmis priemonėmis, įskaitant numatytąją tradicinių programos „Europos horizontas“ arba Skaitmeninės Europos programos kvietimų teikti pasiūlymus metodą arba paprastesnes partnerystės formas, pavyzdžiui, bendro programavimo partnerystės.

Pasiūlyme dėl Tarybos reglamento (ES) 2021/2085 Lustų bendrosios įmonės proporcingumas buvo įvertintas pagal šią dviejų etapų logiką:

- 1) partnerystės metodo taikymo konkrečioje srityje pagrindimas (įskaitant papildomumo, kryptingumo ir sąsajos su strateginiais prioritetais aspektus), o ne kitų formų intervencija pagal programą „Europos horizontas“ arba Skaitmeninės Europos programą;
- 2) jei manoma, kad partnerystės metodas tinkamas, vertinant, kokio tipo partnerystė (bendro programavimo, bendrai finansuojama ar institucinė partnerystė) būtų veiksmingiausia siekiant užsibrėžtų tikslų, buvo vadovaujamasi proporcingumo aspektais.

Siūlomu Tarybos reglamento (ES) 2021/2085 pakeitimu pateikiamas dar vienas loginis pagrindas:

- 3) atsižvelgiant į iniciatyvos „Europos lustai“ tikslų ryšį su Bazinių skaitmeninių technologijų (dabar – Lustų) bendrosios įmonės veiklos sritimi, manoma, kad tikslinga šiai jau veikiančiai bendrajai įmonei pavesti vykdyti tam tikrą veiklą, susijusią su Europos lustų iniciatyva.

- **Priemonės pasirinkimas**

Šiuo pasiūlymu siekiama iš dalies pakeisti esamą bendrąją įmonę, įsteigtą pagal Tarybos reglamentą (ES) 2021/2085 ir grindžiamą SESV 187 straipsniu. Dėl tokios struktūros pagal SESV 188 straipsnio 1 dalį reikia priimti Tarybos reglamentą.

3. **EX POST VERTINIMO, KONSULTACIJŲ SU SUINTERESUOTOSIOMIS ŠALIMIS IR POVEIKIO VERTINIMO REZULTATAI**

- **Konsultacijos su suinteresuotosiomis šalimis**

Savo kalboje 2022 m. sausio mėn. vykusiam Pasaulio ekonomikos forume Pirmininkė U. von der Leyen paminėjo, kad vasario pradžioje bus pasiūlytas Europos lustų aktas ir kad negalima gaišti laiko¹⁵. Pirmaujančios šalys nori užsitikrinti apsirūpinimą pažangiausiais lustais, nes tai vis labiau įtakoja jų gebėjimą veikti (ekonominiu, pramoniniu, kariniu požiūriu) ir skatina skaitmeninę transformaciją. Jos jau dabar plačiai investuoja ir įgyvendina paramos priemones, kad diegtų inovacijas ir stiprintų savo gamybos pajėgumus, arba tikisi tai padaryti netrukus¹⁶. Yra požymių, kad ES įmonės ir mokslinių tyrimų ir technologijų

¹⁵ Pirmininkės U. von der Leyen specialusis pranešimas „Pasaulio padėtis“ Pasaulio ekonomikos forume https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/speech_22_443.

¹⁶ Pavyzdžiui, JAV: <https://www.congress.gov/bill/117th-congress/senate-bill/1260?s=1&r=52>, Kinija: <https://crsreports.congress.gov/product/pdf/R/R46767>.

organizacijos gali būti linkusios persikelti į kitus regionus. Nesant visiško aiškumo, be kita ko, dėl investavimo sąlygų, viešosios paramos galimybių, viešųjų investicijų į įgūdžius, infrastruktūrą bei pažangius mokslinius tyrimus ir plėtrą, tarptautiniai subjektai yra mažiau linkę plėsti esamus įrenginius arba įrengti naujus gamybos įrenginius ES.

Atsižvelgiant į neatidėliotiną poreikį imtis veiksmų, poveikio vertinimas nebuvo atliktas ir nebuvo numatytos viešos konsultacijos internetu. Analizė ir visi patvirtinamieji dokumentai bus pateikti tarnybų darbiniam dokumente, o pastarasis bus paskelbtas ne vėliau kaip per tris mėnesius nuo pasiūlymo dėl Lustų akto paskelbimo.

Vis dėlto *ad hoc* praktiniuose seminaruose su pramonės suinteresuotosiomis šalimis konkrečiomis su iniciatyva susijusiomis temomis paaiškėjo, kad reikia apsvarstyti būsimų technologijų, pavyzdžiui, fotonikos, neuromorfinės kompiuterijos ir kvantinių technologijų, taip pat naujų medžiagų infrastruktūrą¹⁷. Be to, šiuose praktiniuose seminaruose pabrėžta, kad reikia tinkamai apsvarstyti alternatyvias komandų sistemos architektūras, pavyzdžiui, RISC-V.

Be to, kalbant apie bendrąją įmonę ECSEL, kuri buvo Bazinių skaitmeninių technologijų bendrosios įmonės pirmtakė, 2021 m. vasarą vyko susitikimai su pramonės atstovais ir valdžios institucijomis, kuriuose aptarti skaitmeninės politikos kelių tikslai, pramonės strategijos atnaujinimas, pramonės aljansas ir Europos lustų aktas.

2021 m. kas mėnesį buvo rengiami reguliarūs susitikimai su valstybėmis narėmis, siekiant parengti suplanuotą antrąjį bendriems Europos interesams svarbų projektą mikroelektronikos srityje. Jie padėjo apibrėžti ir įvertinti siūlomame reglamente nurodytus integruotos gamybos įrenginius (angl. *Integrated Production Facilities*) ir atvirąsias ES gamyklas (angl. *Open EU Foundries*), taip pat apibrėžti konkrečius reglamente nurodytus įrenginius.

2022 m. sausio 10 d. įvyko susitikimas su pagrindinėms Europos puslaidininkių ekosistemos suinteresuotosioms šalims atstovaujančiais vykdomaisiais direktoriais. Pagrindiniai su šiuo pasiūlymu susiję susitikime aptarti klausimai buvo šie: rėmimasis Europos stipriosiomis pusėmis, pvz., MTP ir įrangos gamyba; aiški parama bandomosioms linijoms ir projektavimo infrastruktūrai ir poreikis sudaryti vienodas sąlygas visame pasaulyje¹⁸.

Taip pat buvo surengta daug susitikimų su vykdomųjų direktorių atstovais dėl būtinybės stiprinti Europos sektorių po Komisijos nario T. Bretono susitikimų su pagrindinių puslaidininkių sektoriaus subjektų bei mokslinių tyrimų ir technologijų organizacijų vykdomaisiais direktoriais. Šiais susitikimais visų pirma prisidėta prie mokslinių tyrimų ir inovacijų veiklos bei pajėgumų stiprinimo veiklos, kuri turi būti įgyvendinta Lustų BĮ.

2021 m. lapkričio mėn. Europos elektroninių komponentų ir sistemų forumas (EFECS), kuriame dalyvavo daugiau kaip 500 dalyvių, tapo didele platforma diskusijoms dėl pramonės poreikių. Daugiau informacijos buvo pateikta susitikimuose su pramonės asociacijomis ir jų nariais, pavyzdžiui, SEMI, ESIA ir DIGITALEUROPE.

Be to, ilgalaikiai ir reguliarūs ryšiai su pramonės suinteresuotosiomis šalimis, valstybėmis narėmis, prekybos asociacijomis ir naudotojų asociacijomis sudarė sąlygas surinkti pakankamai su pasiūlymu susijusios informacijos ir grįžtamosios informacijos.

Japonija: <https://www.reuters.com/technology/japan-create-scheme-subsidise-domestic-chip-output-nikkei-2021-11-07/>.

Pietų Korėja: <https://spectrum.ieee.org/south-koreas-450billion-investment-latest-in-chip-making-push>.

¹⁷ <https://ecscollaborationtool.eu/ecs-sria-workshops.html>.

¹⁸ <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/news/ceo-roundtable-semiconductors-10-january-2022>.

Nuo 2019 m. pabaigos paskelbta daug ataskaitų dėl puslaidininkių sektoriaus, kuriose aprašomos tendencijos ir pateikiami faktai bei skaičiai, ir jomis remtasi rengiant pasiūlymą¹⁹.

- **Poveikio vertinimas**

Prie šio pasiūlymo nėra pridėtas oficialus poveikio vertinimas. Atsižvelgiant į skubumą, kaip paaiškinta pirmiau, poveikio vertinimas negalėjo būti atliktas per nustatytą laikotarpį iki pasiūlymo priėmimo.

- **Pagrindinės teisės**

Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos (toliau – Chartija) 16 straipsnyje numatyta laisvė užsiimti verslu. Šiame pasiūlyme numatytomis priemonėmis sukuriama inovaciniai pajėgumai ir skatinamas puslaidininkių tiekimo saugumas, o tai gali padėti įtvirtinti laisvę užsiimti verslu pagal Sąjungos teisę ir nacionalinės teisės aktus bei praktiką.

4. POVEIKIS BIUDŽETUI

Iš ES biudžeto Europos lustų iniciatyvai bus skirta iki 3,3 mlrd. EUR, įskaitant 1,65 mlrd. EUR pagal programą „Europos horizontas“ ir 1,65 mlrd. EUR pagal Skaitmeninės Europos programą. Iš šios bendros sumos 2,875 mlrd. EUR bus panaudota per Lustų bendrąją įmonę.

Papildoma informacija pateikiama kartu su pasiūlymu dėl Lustų akto pateiktoje finansinėje teisės akto pasiūlymo pažymoje.

5. KITI ELEMENTAI

- **Įgyvendinimo planai ir stebėseną, vertinimas ir ataskaitų teikimo tvarka**

Lustų bendroji įmonė bus stebima ir vertinama pagal Reglamento dėl programos „Europos horizontas“ 50 ir 52 straipsnius ir III priedą. Tarpinius ir *ex post* vertinimus padės atlikti išorės rangovai ir jie bus įtraukti į bendruosius vertinimus pagal programą „Europos horizontas“. Remiantis Europos partnerystės nustatytais kriterijais, atliekant vertinimus bus įvertintas veiksmingiausias politinės intervencijos būdas bet kokiems būsimiems veiksams, taip pat galimas partnerystės atnaujinimas atsižvelgiant į bendrą Europos partnerystės aplinką. Neatnaujinus partnerystės bus parengtos atitinkamos priemonės, kuriomis bus užtikrinamas laipsniškas bendrųjų programų finansavimo nutraukimas, atsižvelgiant į sąlygas ir terminus, dėl kurių susitarta su partnerystės partneriais.

¹⁹ Nebaigtinis sąrašas: „Measuring distortions in international markets: The semiconductor value chain OECD 2019“; dokumentas „The Geopolitics of Semiconductors“, kurį parengė įmonė „EURASIA group“, 2020 m. rugsėjo mėn.; „The global semiconductor value chain“, idėjų institutas „Stiftung Neue Verantwortung“, 2020 m. spalio mėn.; „Weak Links in China’s Drive for Semiconductors“, Montenio institutas, 2021 m. sausio mėn.; „Strengthening the Semiconductor supply chain in an uncertain Era“, BCG ir SIA, 2021 m. balandžio mėn.; SIA duomenų suvestinė, 2021 m. gegužės mėn.; „Building Resilient Supply Chains, Revitalizing American Manufacturing, and Fostering Broad-Based Growth“, Baltųjų Rūmų ataskaita, 2021 m. birželio mėn.; „Mapping China’s semiconductor ecosystem in global context“, idėjų institutas „Stiftung Neue Verantwortung“, 2021 m. birželio mėn.; „Semiconductors Global Policy Review“, įmonė „Access Partnership“, 2021 m. rugsėjo mėn.; „Semiconductors: U.S. Industry, Global Competition, and Federal Policy“, Kongreso ataskaitų tarnyba, 2021 m. spalio mėn.; „Semiconductor Strategy for Germany and Europe“, ZVEI, 2021 m. spalio mėn.; „Understanding the global chip shortage“, idėjų institutas „Stiftung Neue Verantwortung“, 2021 m. lapkričio mėn.

- **Išsamus konkrečių pasiūlymo nuostatų paaiškinimas**

Institucionalizuotosiomis Europos partnerystėmis, įskaitant Lustų bendrąją įmonę, siekiama padidinti nuoseklumą ir kuo labiau sustiprinti poveikį kintančiai mokslinių tyrimų ir inovacijų aplinkai.

Būtina iš dalies pakeisti Tarybos reglamentą (ES) 2021/2085, kad Lustų bendroji įmonė galėtų įgyvendinti Europos lustų iniciatyvą, nustatytą Reglamentu (ES) [...], kuriuo nustatoma Europos puslaidininkų ekosistemos stiprinimo priemonių sistema (toliau – Lustų aktas). Šiuo tikslu būtina atlikti toliau nurodytus siūlomus Tarybos reglamento (ES) 2021/2085 pakeitimus.

1) Tarybos reglamento (ES) 2021/2085 pirmos dalies bendrųjų nuostatų pakeitimai:

2 straipsnis (Terminų apibrėžtys): iš dalies keičiamos sąvokų „narys steigėjas“, „asocijuotasis narys“, „dalyvaujančioji valstybė“ ir „darbo programa“ apibrėžtys, įtraukiant tai, kad Lustų bendroji įmonė dabar taip pat bus finansuojama pagal Skaitmeninės Europos programą.

3 straipsnis (Įsteigimas): pagal šį straipsnį buvusi Bazinių skaitmeninių technologijų bendroji įmonė pervadinama į Lustų bendrąją įmonę.

4 straipsnis (Tikslai ir principai) iš dalies keičiamas siekiant užtikrinti, kad Lustų bendroji įmonė taip pat prisidėtų įgyvendinant bendruosius ir konkrečius Europos lustų iniciatyvos ir Skaitmeninės Europos programos tikslus.

10 straipsnis (Sąjungos finansinis įnašas) iš dalies keičiamas siekiant atsižvelgti į tai, kad Sąjungos įnašas taip pat gali būti mokamas iš Sąjungos bendrojo biudžeto asignavimų, skirtų konkrečiam tikslui dėl Skaitmeninės Europos programos įgyvendinimo.

12 straipsnio 1 dalis (Dalyvaujančiųjų valstybių įnašų valdymas) iš dalies keičiama siekiant atsižvelgti į tai, kad darbo programoje taip pat turėtų būti atsižvelgiama į Skaitmeninės Europos programos 18 straipsnyje nustatytus tinkamumo kriterijus. Be to, kiekviena dalyvaujančioji valstybė turėtų pavesti bendrajai įmonei vertinti pasiūlymus pagal Sąjungos programą, iš kurios lėšų skiriamas įnašas.

29 straipsnio 2 dalis (Finansiniai įsipareigojimai) iš dalies keičiama, Lustų bendrąją įmonę įtraukiant į bendrąsias įmones, kurios savo biudžetinius įsipareigojimus gali padalyti į metines dalis.

2) Tarybos reglamento (ES) 2021/2085 antros dalies dėl atskirų bendrųjų įmonių konkrečių nuostatų pakeitimai:

126 straipsnis (Papildomi Lustų bendrosios įmonės tikslai) iš dalies keičiamas, įtraukiant vieną bendrąjį ir keturis konkrečius papildomus Lustų bendrosios įmonės tikslus. Bendruoju tikslu daugiausia dėmesio skiriama didelio masto pajėgumų didinimui visoje Sąjungoje pažangiausių ir naujos kartos puslaidininkų technologijų srityje, o keturiais konkrečiais tikslais daugiausia dėmesio skiriama integruotų puslaidininkų technologijų didelio masto projektavimo pajėgumų kūrimui, esamų ir naujų bandomųjų linijų stiprinimui, pažangiųjų technologijų ir inžinerinių pajėgumų kūrimui siekiant paspartinti kvantinių lustų kūrimą ir visos Europos kompetencijos centrų tinklo sukūrimui.

128 straipsnis iš dalies keičiamas siekiant atsižvelgti į padidintą dviejų skirtingų programų (programos „Europos horizontas“ ir Skaitmeninės Europos programos) biudžetą.

129 straipsnis iš dalies keičiamas, nustatant įnašą privačiųjų Lustų bendrosios įmonės narių administracinėms išlaidoms padengti.

133 straipsnis (Valdybos veikimas) iš dalies keičiamas, patikslinant, kad balsuojant dėl darbo programos dalies, susijusios su pajėgumų stiprinimo veikla, valdybą sudaro tik Komisija ir valstybių narių valdžios institucijos.

Pridedamas **133a straipsnis (Pagal Skaitmeninės Europos programą finansuojamai veiklai taikytinos taisyklės)**, siekiant paaiškinti, kad Lustų bendrajai įmonei taikomos su Skaitmeninės Europos programa susijusios taisyklės.

134 straipsnis (Dalyvavimo konkrečiuose veiksmuose apribojimai ir sąlygos) iš dalies keičiamas, kad būtų galima apriboti dalyvavimą konkrečiuose veiksmuose, finansuojamuose pagal Skaitmeninės Europos programą. Be to, 134 straipsnio naujoje 3 dalyje nurodyta, kad tam tikrus veiksmus gali vykdyti teisės subjektai, bendradarbiaujantys konsorciame, kurį sudaro bent trys reikalavimus atitinkantys teisės subjektai, įsisteigę bent trijose skirtingose valstybėse narėse arba su Inicijatyva susijusiose šalyse. Joje nurodyta, kad šis konsorciumas gali būti sudarytas kaip Europos lustų infrastruktūros konsorciumas, kaip nustatyta Lustų akte.

134a straipsnyje (Papildomos vykdomojo direktoriaus užduotys) nurodyta, kad vykdomasis direktorius turi atsižvelgti į viešojo sektoriaus institucijų tarybos pateiktą darbo programos dalies, susijusios su pajėgumų stiprinimo veikla bei mokslinių tyrimų ir inovacijų veikla, įskaitant atitinkamas išlaidų sąmatas, apibrėžimą.

136 straipsnis (Viešojo sektoriaus institucijų tarybos veikimas) iš dalies keičiamas, įtraukiant dar keturis atvejus, kai viešojo sektoriaus institucijų tarybą sudaro tik Komisija ir valstybių narių valdžios institucijos.

137 straipsnis (Viešojo sektoriaus institucijų tarybos užduotys) iš dalies keičiamas, Lustų bendrosios įmonės viešojo sektoriaus institucijų tarybai pavedant dvi papildomas užduotis, t. y. apibrėžti darbo programos dalį, susijusią su pajėgumų stiprinimo veikla bei mokslinių tyrimų ir inovacijų veikla, ir atrinkti su šia veikla susijusius projektus. Abiem užduotims atlikti viešojo sektoriaus institucijų tarybą sudaro tik Komisija ir valstybių narių valdžios institucijos.

141 straipsnis (Finansavimo normos) iš dalies keičiamas, kad pagal Skaitmeninės Europos programą finansuojamos veiklos atveju Lustų bendroji įmonė, atsižvelgdama į dalyvio rūšį (t. y. ar tai visų pirma MVĮ, ar ne pelno juridiniai asmenys) ir veiklos rūšį, galėtų taikyti skirtingas Sąjungos finansuojamų veiksmų sąnaudų finansavimo normas. Be to, įtraukiama nauja pastraipa, kad vienas teisės subjektas, įsisteigęs valstybėje narėje arba asocijuotojoje šalyje, arba konsorciškai, neatitinkantys Reglamento dėl programos „Europos horizontas“ 22 straipsnio 2 dalyje nustatytos sąlygos, galėtų dalyvauti netiesioginiuose veiksmuose, kuriuos finansuoja Lustų bendroji įmonė.

Galiausiai šio reglamento **17 punkte** nurodyta, kad nuorodos į Bazinių skaitmeninių technologijų bendrąją įmonę turėtų būti suprantamos kaip nuorodos į Lustų bendrąją įmonę.

Pasiūlymas

TARYBOS REGLAMENTAS

kuriuo keičiamos Reglamento (ES) 2021/2085, kuriuo pagal programą „Europos horizontas“ steigiamos bendrosios įmonės, nuostatos, susijusios su Lustų bendrąja įmone

(Tekstas svarbus EEE)

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 187 straipsnį ir 188 straipsnio pirmą pastraipą,

atsižvelgdama į Europos Komisijos pasiūlymą,

atsižvelgdama į Europos Parlamento nuomonę²⁰,

atsižvelgdama į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę²¹,

kadangi:

- 1) Tarybos reglamentu (ES) 2021/2085²² pagal programą „Europos horizontas“ steigiamos bendrosios įmonės, įskaitant Bazinių skaitmeninių technologijų bendrąją įmonę;
- 2) Bazinių skaitmeninių technologijų bendroji įmonė susijusi su aiškiai apibrėžtais aspektais, kuriais visai Europos pramonei sudaromos sąlygos projektuoti, gaminti ir naudoti pažangiausias elektroninių komponentų ir sistemų technologijas;
- 3) Reglamentu (ES) [...] ²³ nustatoma Sąjungos atsparumo puslaidininkių technologijų srityje didinimo, investicijų skatinimo, Europos puslaidininkių tiekimo grandinės pajėgumų stiprinimo ir valstybių narių bei Komisijos bendradarbiavimo stiprinimo sistema. Siekiant sudaryti sąlygas, būtinas Sąjungos pramonės inovaciniam pajėgumui stiprinti, sukuriama Europos lustų iniciatyva (toliau – Iniciatyva). Siekiant užtikrinti nuoseklų iniciatyvos įgyvendinimą, Europos puslaidininkių taryba turėtų konsultuoti viešojo sektoriaus institucijų tarybą;
- 4) pagal Iniciatyvą remiama veikla turėtų būti finansuojama pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2021/695²⁴, kuriuo nustatoma programa „Europos

²⁰ OL C, , p. .

²¹ OL C, , p. .

²² 2021 m. lapkričio 19 d. Tarybos reglamentas (ES) 2021/2085, kuriuo pagal programą „Europos horizontas“ steigiamos bendrosios įmonės ir panaikinami reglamentai (EB) Nr. 219/2007, (ES) Nr. 557/2014, (ES) Nr. 558/2014, (ES) Nr. 559/2014, (ES) Nr. 560/2014, (ES) Nr. 561/2014 bei (ES) Nr. 642/2014 (OL L 427, 2021 11 30, p. 17).

²³ OL L ..., p...

²⁴ 2021 m. balandžio 28 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/695, kuriuo sukuriamas bendroji mokslinių tyrimų ir inovacijų programa „Europos horizontas“, nustatomos su ja susijusios

horizontas“, ir pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2021/694²⁵, kuriuo nustatoma Skaitmeninės Europos programa;

- 5) Inicijatyva siekiama didinti puslaidininkų technologinės ir pramoninės bazės konkurencingumą ir atsparumą, kartu stiprinant jos puslaidininkų ekosistemos inovacinį pajėgumą, mažinant priklausomybę nuo riboto skaičiaus trečiųjų šalių bendrovių ir geografinių vietovių ir stiprinant jos gebėjimą projektuoti ir gaminti pažangius komponentus. Šie tikslai turėtų būti remiami mažinant atotrūkį tarp Sąjungos pažangių mokslinių tyrimų ir inovacinių pajėgumų bei jų pramoninio panaudojimo. Inicijatyva turėtų būti skatinamas pajėgumų stiprinimas, kad būtų sudarytos sąlygos projektavimo, gamybos ir sistemų integravimui į naujos kartos puslaidininkų technologijas, stiprinamas pagrindinių subjektų bendradarbiavimas visoje Sąjungoje, stiprinamos Europos puslaidininkų tiekimo ir vertės grandinės, būtų pasitarnaujama pagrindiniams pramonės sektoriams ir kuriamos naujos rinkos;
- 6) Inicijatyva turėtų būti įgyvendinama vykdant veiksmus, kurie turėtų būti grindžiami stipria žinių baze, kurią įgijo Bazinių skaitmeninių technologijų bendroji įmonė. Bazinių skaitmeninių technologijų bendrajai įmonei turėtų būti pavesta teikti finansinę paramą pagal Inicijatyvą finansuojamiems veiksams, taikant bet kokią priemonę ar procedūrą, numatytą programoje „Europos horizontas“ arba Skaitmeninės Europos programoje. Be to, Bazinių skaitmeninių technologijų bendroji įmonė turėtų būti pervadinta į Lustų bendrąją įmonę; Per visą Lustų bendrosios įmonės gyvavimo laikotarpį bent 2,5 mlrd. EUR turėtų būti skirta bandomosioms linijoms, projektavimo infrastruktūroms, kompetencijos centrums ir kitai pajėgumų stiprinimo veiklai;
- 7) Lustų bendrosios įmonės finansuojama veikla turėtų būti įtraukta į vieną bendrą darbo programą, kurią turėtų patvirtinti valdyba. Prieš rengiant kiekvieną darbo programą, viešojo sektoriaus institucijų taryba, atsižvelgdama į Europos puslaidininkų tarybos rekomendacijas ir kitų susijusių suinteresuotųjų šalių indėlį, įskaitant, kai tinkama, Procesorių ir puslaidininkų technologijų aljanso²⁶ parengtus veiksmų planus, turėtų apibrėžti darbo programos dalį, susijusią su pajėgumų stiprinimo veikla bei mokslinių tyrimų ir inovacijų veikla, įskaitant atitinkamas jų išlaidų sąmatas. Šiuo tikslu viešojo sektoriaus institucijų tarybą turėtų sudaryti tik Komisija ir valstybių narių valdžios institucijos. Vėliau, remdamasis šia apibrėžtimi, vykdomasis direktorius turėtų parengti darbo programą, kurioje būtų įtraukta pajėgumų stiprinimo bei mokslinių tyrimų ir inovacijų veikla ir atitinkamos išlaidų sąmatos;
- 8) Valdybai priimant darbo programą, balsavimo teisės dėl darbo programos dalies, susijusios su pajėgumų stiprinimu, turėtų būti suteiktos tik Komisijai ir valstybėms narėms. Balsavimo teisės dėl darbo programos dalies, susijusios su mokslinių tyrimų ir inovacijų veikla, turėtų būti lygiomis dalimis paskirstytos Komisijai, dalyvaujančiosioms valstybėms ir privatiesiems nariams. Jeigu neįmanoma priimti sprendimo dėl vienos iš dviejų darbo programos dalių, turėtų būti priimta darbo programa, apimanti tik tą dalį, dėl kurios buvo priimtas teigiamas sprendimas;

dalyvavimo ir sklaidos taisyklės ir panaikinami reglamentai (ES) Nr. 1290/2013 ir (ES) Nr. 1291/2013 (OL L 170, 2021 5 12, p. 1).

²⁵ 2021 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/694, kuriuo nustatoma Skaitmeninės Europos programa ir panaikinamas Sprendimas (ES) 2015/2240 (OL L 166, 2021 5 11, p. 1).

²⁶ Aljansas nurodytas 2021 m. gegužės 5 d. Komisijos komunikate „Naujosios 2020 m. pramonės strategijos atnaujinimas. Bendrosios rinkos stiprinimas siekiant Europos ekonomikos atsigavimo“.

- 9) viešojo sektoriaus institucijų taryba turėtų būti atsakinga už projektų, susijusių su pajėgumų stiprinimo veikla, atranką. Šiuo tikslu viešojo sektoriaus institucijų tarybą turėtų sudaryti tik Komisija ir valstybių narių valdžios institucijos;
 - 10) viešojo sektoriaus institucijų taryba turėtų būti atsakinga už projektų, susijusių su mokslinių tyrimų ir inovacijų veikla, atranką;
 - 11) siekiant paspartinti Iniciatyvos veiksmų įgyvendinimą ir sustiprinti juridinių asmenų, visų pirma mokslinių tyrimų ir technologijų organizacijų, bendradarbiavimą, tam tikri pasiūlymai dėl veiksmų turėtų būti tinkami finansuoti tik tuo atveju, jei veiksmą vykdo teisės subjektai, bendradarbiaujantys konsorciame, kurį sudaro bent trys juridiniai asmenys iš trijų skirtingų valstybių narių. Tas konsorciumas galėtų būti sudarytas arba kaip Europos lustų infrastruktūros konsorciumas, kaip siūloma Lustų akte, arba remiantis kitomis pagal Sąjungos teisę prienamomis teisinėmis priemonėmis. Atsižvelgiant į tai, kad pagal Iniciatyvą remiama ir Lustų bendrosios įmonės įgyvendinama veikla finansuojama pagal programą „Europos horizontas“ ir Skaitmeninės Europos programą, Tarybos reglamento (ES) 2021/2085 128 straipsnyje nurodytas Sąjungos finansinis įnašas Lustų bendrajai įmonei turėtų būti atitinkamai padidintas. Lustų bendrosios įmonės administracinės išlaidos taip pat turėtų būti didinamos atsižvelgiant į didesnę veiklos užduočių skaičių. Privatieji nariai neturėtų prisidėti prie papildomų administracinių išlaidų padengimo;
 - 12) teikiant finansinę paramą veiklai pagal Skaitmeninės Europos programą turėtų būtų laikomasi Reglamento (ES) 2021/694 taisyklių;
 - 13) Lustų bendroji įmonė turėtų palengvinti Sąjungos ir tarptautinių subjektų bendradarbiavimą, apibrėždama bendradarbiavimo strategiją, be kita ko, nustatydamą ir skatindama bendradarbiavimo mokslinių tyrimų ir plėtros bei įgūdžių ugdymo srityse galimybes ir įgyvendindama abiem šalims naudingus veiksmus, daugiausia grindžiamus abipusiškumu;
 - 14) todėl Tarybos reglamentas (ES) 2021/2085 turėtų būti atitinkamai iš dalies pakeistas,
- PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

1 straipsnis

Reglamentas (ES) 2021/2085 iš dalies keičiamas taip:

- 1) 2 straipsnis iš dalies keičiamas taip:
 - a) 2, 3 ir 4 punktai pakeičiami taip:

„2. narys steigėjas – bet kuris valstybėje narėje, programos „Europos horizontas“ **arba, kai taikytina, Skaitmeninės Europos programos** asocijuotojoje šalyje įsteigtas teisės subjektas ar tarptautinė organizacija, kurie šiame reglamente ar viename iš jo priedų nurodomi kaip bendrosios įmonės nariai;

3. asocijuotasis narys – bet kuris valstybėje narėje, programos „Europos horizontas“ **arba, kai taikytina, Skaitmeninės Europos programos** asocijuotojoje šalyje įsteigtas teisės subjektas ar tarptautinė organizacija, kurie prisijungia prie bendrosios įmonės pasirašydami įsipareigojimo raštą pagal 6 straipsnio 3 dalį ir kuriems būtinas patvirtinimas pagal 7 straipsnį;

4. dalyvaujančioji valstybė – bet kuri valstybė narė ar programos „Europos horizontas“ **arba, kai taikytina, Skaitmeninės Europos programos** asocijuotoji

šalis, įsipareigojimo raštu pranešusi apie savo dalyvavimą atitinkamos bendrosios įmonės veikloje;“

2) 3 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

a) 1 dalies g punktas pakeičiamas taip:

„g) **Lustų** bendroji įmonė;“;

b) 3 dalis pakeičiama taip:

„3. Siekiant atsižvelgti į programos „Europos horizontas“ ir, **kai taikytina, Skaitmeninės Europos programos** vykdymo laikotarpį, su bendrosiomis įmonėmis susiję kvietimai teikti pasiūlymus skelbiami ne vėliau kaip 2027 m. gruodžio 31 d. Tinkamai pagrįstais atvejais kvietimai teikti pasiūlymus gali būti skelbiami ne vėliau kaip 2028 m. gruodžio 31 d.“

3) 4 straipsnio 1 dalis papildoma šia pastraipa:

„Lustų bendroji įmonė taip pat padeda siekti Europos lustų iniciatyvos ir Skaitmeninės Europos programos tikslų.“

4) 10 straipsnio 2 ir 3 dalys pakeičiamos taip:

„2. Antroje dalyje nurodyta Sąjungos įnašo suma gali būti padidinta trečiųjų valstybių, kurios yra programos „Europos horizontas“ asocijuotosios šalys, įnašais laikantis Reglamento (ES) 2021/695 16 straipsnio 5 dalies **arba, kai taikytina, trečiųjų valstybių, kurios yra Skaitmeninės Europos programos** asocijuotosios šalys, įnašais laikantis Reglamento (ES) 2021/694 10 straipsnio 1 dalies d punkto ir jei bendra suma, kuria padidinamas Sąjungos įnašas, papildoma bent jau tokio pat dydžio kitų nei Sąjunga narių arba juos sudarančiųjų ar su jais susijusių subjektų įnašu.

3. Vadovaujantis Reglamento (ES, Euratomas) 2018/1046 62 straipsnio 1 dalies c punkto iv papunkčiu ir 154 straipsniu, to reglamento 71 straipsnyje nurodytų įstaigų atveju Sąjungos įnašas mokamas iš Sąjungos bendrojo biudžeto asignavimų, skirtų specialiajai programai, kuria įgyvendinama programa „Europos horizontas“ **arba, kai taikytina, Skaitmeninės Europos programa.**“

5) 12 straipsnio 1 dalis iš dalies keičiama taip:

a) 1 dalies antra pastraipa pakeičiama taip:

„1. Be Reglamento dėl programos „Europos horizontas“ 22 straipsnyje arba **Lustų bendrosios įmonės atveju Skaitmeninės Europos programos 18 straipsnyje** nustatytų kriterijų, darbo programoje, kaip priedas, gali būti pateikti nacionalinių teisės subjektų tinkamumo kriterijai.“

b) 1 dalies trečia pastraipa pakeičiama taip:

„Kiekviena dalyvaujančioji valstybė paveda bendrajai įmonei vertinti pasiūlymus pagal **Sąjungos programą, iš kurios lėšų skiriamas įnašas.**“

6) 29 straipsnio 2 dalis pakeičiama taip:

a) 2 dalis pakeičiama taip:

„2. 3 straipsnio 1 dalies b, d, **g** bei h punktuose nurodytų bendrųjų įmonių biudžetiniai išsipareigojimai gali būti padalyti į metines dalis. Iki 2024 m. gruodžio 31 d. bendra tų biudžetinių mokėjimo dalimis išsipareigojimų suma negali viršyti 50 % maksimalaus Sąjungos įnašo, nustatyto 10 straipsnyje. Nuo 2025 m. sausio mėn. bent 20 % viso likusių metų biudžeto neturi būti dengiama metinėmis dalimis.“

7) 126 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

a) 1 dalies b punktas pakeičiamas taip:

„b) užtikrinti Sąjungos mokslinę kompetenciją ir inovacijų lyderystę naujų komponentų ir sistemų technologijų srityje, įskaitant veiklą, susijusią su žemesniais TPL, ir skatinti aktyviai dalyvauti MVĮ – jos sudaro ne mažiau kaip trečdalį bendro netiesioginių veiksmų dalyvių skaičiaus ir joms turėtų būti skiriama bent 20 % viešojo finansavimo, **numatyto mokslinių tyrimų ir inovacijų veiksmams remti.**“;

b) 1 dalis papildoma d punktu:

„d) didinti didelio masto pajėgumus visoje Sąjungoje pažangiausių ir naujos kartos puslaidininkinių technologijų srityje, siekiant sustiprinti Sąjungos pažangaus projektavimo, sistemų integravimo ir puslaidininkinių gamybos pajėgumus ir, kai įmanoma, sumažinti aplinkosauginį pėdsaką.“

c) 2 dalies f punktas pakeičiamas taip:

„f) užtikrinti kitų atitinkamų suinteresuotųjų šalių indėlio, įskaitant, **kai tinkama, Procesorių ir puslaidininkinių technologijų aljanso parengtus veiksmų planus, į Lustų bendrosios įmonės strateginę mokslinių tyrimų ir inovacijų darbotvarkę ir Sąjungos politikos darną, kad būtų užtikrintas veiksmingas elektroninių komponentų ir sistemų technologijų indėlis.**“

d) 2 dalis papildoma g, h, i ir j punktais:

„g) sukurti didelio masto integruotų puslaidininkinių technologijų projektavimo pajėgumus;

h) tobulinti esamas ir kurti naujas bandomąsias linijas;

i) kurti pažangių technologijų ir inžinerinius pajėgumus, siekiant paspartinti kvantinių lustų kūrimą;

j) visoje Europoje sukurti kompetencijos centrų tinklą.“

8) 128 straipsnis pakeičiamas taip:

128 straipsnis

1. Sąjungos finansinis įnašas, įskaitant EEE asignavimus, į bendrąją įmonę sudaro iki 4 175 000 000 EUR, įskaitant iki **50 174 000 EUR** administracinėms išlaidoms padengti; šios sumos paskirstomos taip:
a) iki 2 650 000 000 EUR iš programos „Europos horizontas“;
b) iki 1 525 000 000 EUR iš Skaitmeninės Europos programos.
2. 1 dalyje nurodytas Sąjungos finansinis įnašas mokamas iš Sąjungos bendrojo biudžeto asignavimų, skirtų kiekvienai atitinkamai programai.
3. Trečiosios valstybės, kurios yra programos „Europos horizontas“ arba Skaitmeninės Europos programos asocijuotosios šalys, pagal atitinkamus savo asociacijos susitarimus bendrajai įmonei gali skirti papildomų Sąjungos lėšų, kuriomis papildomas šio straipsnio 1 dalyje nurodytas įnašas. Tos papildomos Sąjungos lėšos nedaro poveikio 129 straipsnio 1 dalyje nurodytam dalyvaujančiųjų valstybių įnašui.
4. Šio straipsnio 1 dalies a punkte nurodytą Sąjungos finansinį įnašą bendroji įmonė naudoja siekdama suteikti finansinę paramą Reglamento (ES) 2021/695 2 straipsnio 43 punkte apibrėžtiems netiesioginiams veiksams, atitinkantiems Bendrosios įmonės mokslinių tyrimų ir inovacijų veiklą.
5. 1 dalies b punkte nurodytas Sąjungos finansinis įnašas naudojamas bandomųjų linijų ir projektavimo infrastruktūrų pajėgumams stiprinti visoje Sąjungoje.
- 9) 129 straipsnio 3 dalis pakeičiama taip:
„3. Nukrypstant nuo 28 straipsnio 4 dalies, privatieji nariai skiria arba susitaria, kad juos sudarantieji ir su jais susijusieji subjektai skirtų bent 26 331 000 EUR finansinį įnašą Lustų bendrosios įmonės administracinėms išlaidoms padengti. Privačiųjų narių skiriama metinio bendro įnašo, skirto Lustų bendrosios įmonės administracinėms išlaidoms padengti, dalis yra 35 %.“
- 10) 133 straipsnis papildomas 3a dalimi:
„3a. Balsuojant dėl darbo programos dalies, susijusios su pajėgumų stiprinimo veikla, valdybą sudaro tik Komisija ir valstybių narių viešojo sektoriaus institucijos. Komisijai priklauso 50 % balsavimo teisių. 2 ir 3 dalys *mutatis mutandis* taikomos valstybių narių balsavimo teisėms.“
- 11) Įterpiamas šis 133a straipsnis:

133a straipsnis

Pagal Skaitmeninės Europos programą finansuojamai veiklai taikytinos taisyklės

1. Veiklai, kurią Lustų bendroji įmonė finansuoja pagal Skaitmeninės Europos programą, taikomas Reglamentas (ES) 2021/694.
2. Lustų bendrosios įmonės darbo programa ir kvietimai teikti pasiūlymus skelbiami Skaitmeninės Europos programos interneto svetainėje.

3. Lustų bendrosios įmonės atveju iš Skaitmeninės Europos programos biudžeto finansuojamos veiklos išlaidų *ex post* auditus atlieka Bendroji įmonė pagal Reglamento (ES) 2021/694 27 straipsnį.

- 12) 134 straipsnis pakeičiamas taip:

134 straipsnis

Dalyvavimo konkrečiuose veiksmuose apribojimai ir sąlygos

1. Nukrypstant nuo 17 straipsnio 2 dalies 1 punkto, Komisijos prašymu ir patvirtinus viešojo sektoriaus institucijų tarybai, pagal programą „Europos horizontas“ finansuojamų veiksmų atveju dalyvavimas konkrečiuose veiksmuose ribojamas pagal Reglamento (ES) 2021/695 22 straipsnio 5 dalį.
2. Komisijos prašymu ir patvirtinus viešojo sektoriaus institucijų tarybai, pagal Skaitmeninės Europos programą finansuojamų veiksmų atveju dalyvavimas konkrečiuose veiksmuose ribojamas pagal Reglamento (ES) 2021/694 12 straipsnio 6 dalį ir 18 straipsnį.
3. Pagal daugiau nei vieną Sąjungos programą, iš kurios lėšų skiriamas įnašas, finansuojamų veiksmų atveju darbo programoje nustatomos bendros sąlygos, įskaitant dalyvavimo apribojimą pagal šio straipsnio 1–2 dalis, laikantis Sąjungos programų, iš kurių lėšų skiriamas įnašas, taisyklių.
4. Tam tikrus veiksmus gali vykdyti juridiniai asmenys, bendradarbiaujantys konsorciume, kuris sudarytas kaip Europos lustų infrastruktūros konsorciumas. Veiksmai, dėl kurių gali reikėti sudaryti tokį konsorciumą, taip pat tam tikri tinkamumo reikalavimai konkretiems veiksams ir užduotims įgyvendinti ir, kai tinkama, veiklos reikalavimai, susiję su steigimu, veikimu ir likvidavimu, apibrėžiami darbo programoje.

- 13) Įterpiamas šis 134 a straipsnis:

134 a straipsnis

Papildomos vykdomojo direktoriaus užduotys

Be 19 straipsnyje išvardytų užduočių, Lustų bendrosios įmonės vykdomasis direktorius parengia ir, atsižvelgęs į viešojo sektoriaus institucijų tarybos pagal 137 straipsnio f punktą apibrėžtą darbo programos dalį, taip pat į atitinkamų suinteresuotųjų šalių indėlių, įskaitant, kai tinkama, Procesorių ir puslaidininkių technologijų aljanso parengtus veiksmų planus, pateikia valdybai tvirtinti bendrosios įmonės darbo programą, skirtą strateginei mokslinių tyrimų ir inovacijų darbotvarkei įgyvendinti.

- 14) 136 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

- a) 2 dalis pakeičiama taip:

„2. Taikant 134 straipsnio **1 ir 2 dalis ir 137 straipsnio f ir g punktus** viešojo sektoriaus institucijų tarybą sudaro tik **Komisija ir** valstybių narių viešojo sektoriaus institucijos. 1 dalis taikoma *mutatis mutandis*.“

15) 137 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

a) Pridedami šie f ir g punktai:

„f) prieš rengiant kiekvieną darbo programą apibrėžia darbo programos dalį, susijusią su pajėgumų stiprinimo veikla bei mokslinių tyrimų ir inovacijų veikla, įskaitant atitinkamas jų išlaidų sąmatas, atsižvelgdama į Europos puslaidininkių tarybos rekomendacijas ir kitų susijusių suinteresuotųjų šalių indėlių, įskaitant, kai tinkama, Procesorių ir puslaidininkių technologijų aljanso parengtus veiksmų planus;

g) pagal 12 straipsnio 1 dalį ir 17 straipsnio 2 dalies u punktą atrenka pajėgumų stiprinimo veiklą atitinkančius pasiūlymus.“

b) d punktas pakeičiamas taip:

„d) pagal 12 straipsnio 1 dalį ir 17 straipsnio 2 dalies u punktą atrenka mokslinių tyrimų ir inovacijų veiklą atitinkančius pasiūlymus;“

16) 141 straipsnis pakeičiamas taip:

141 straipsnis

Finansavimo normos ir dalyvavimo taisyklės

1. Pagal programą „Europos horizontas“ finansuojamiems netiesioginiams veiksmams, laikantis Reglamento (ES) 2021/695 17 straipsnio 2 dalies ir nukrypstant nuo to reglamento 34 straipsnio, ir pagal Skaitmeninės Europos programą finansuojamos veiklos atveju Lustų bendroji įmonė, atsižvelgdama į dalyvio rūšį (t. y. ar tai visų pirma MVĮ, ar ne pelno juridiniai asmenys) ir veiklos rūšį, gali taikyti skirtingas Sąjungos finansuojamų veiksmų sąnaudų finansavimo normas. Finansavimo normos nurodomos darbo programoje.
 2. Atitinkamų darbo programos temų aprašymuose deramai pagrįstais atvejais, vienas teisės subjektas, įsteigtas valstybėje narėje ar asocijuotojoje šalyje, arba konsorciumai, neatitinkantys Reglamento (ES) 2021/695 22 straipsnio 2 dalyje arba Reglamento (ES) 2021/694 18 straipsnyje nustatytos sąlygos, turi teisę dalyvauti veiksmuose, kuriuos finansuoja Lustų bendroji įmonė.
- 17) Nuorodos į Bazinių skaitmeninių technologijų bendrąją įmonę suprantamos kaip nuorodos į Lustų bendrąją įmonę.

2 straipsnis

Šis reglamentas įsigalioja jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* dieną.

Šis reglamentas privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

Priimta Briuselyje

Tarybos vardu
Pirmininkas

FINANSINĖ TEISĖS AKTO PASIŪLYMO PAŽYMA

Žr. Lustų akto reglamento TFP.